

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
ГЕНЕРАЛЬНИЙ ШТАБ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

Повітрофлотський проспект, 6, м.Київ, 03168 Тел.: (044) 226-26-56 Факс: (044) 226-26-56
E-mail: kabmin_doc@mil.gov.ua Код ЄДРПОУ 22991050

09.07.2018 № 300/3/707

Міністерство освіти і науки України

Інформуємо, що в Генеральному штабі Збройних Сил України розроблено Програму заходів щодо відновлення та впровадження національних бойових традицій у Збройних Силах України, затверджену наказом Генерального штабу Збройних Сил України від 25.04.2018 № 166, та Інструкцію про організацію виконання у Збройних Силах України Закону України "Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки" від 9 квітня 2015 року № 317-VIII, затверджену наказом Генерального штабу Збройних Сил України від 28.06.2018 № 240.

Надсилаємо Програму та Інструкцію для організації взаємодії під час роботи.

Додаток: на 13 арк. у 1 прим.

Заступник начальника Генерального штабу
Збройних Сил України
генерал-майор

Р.І.ТИМОШЕНКО

Мартинов 271 36 51

000105 *

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
№19486/0/2-18 від 26.07.2018

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ШТАБ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

НАКАЗ

28.06.2018

м. КИЇВ

№ 240

Про затвердження Інструкції про організацію виконання у Збройних Силах України Закону України "Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки" від 9 квітня 2015 року № 317-VIII

З метою активізації роботи щодо подальшого формування необхідних ідейних переконань у особового складу Збройних Силах України та практичної організації виконання у Збройних Силах України Закону України "Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки" від 9 квітня 2015 року № 317-VIII

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Інструкцію про організацію виконання у Збройних Силах України Закону України "Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки" від 9 квітня 2015 року № 317-VIII, що додається.

2. Наказ розіслати до окремої військової частини.

Начальник Генерального штабу Головнокомандувач
Збройних Сил України
генерал армії України

В.М. МУЖЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Генерального штабу
Збройних Сил України
28.06.2018 № 240

ІНСТРУКЦІЯ

про організацію виконання у Збройних Силах України Закону України
“Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського)
тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки”
від 9 квітня 2015 року № 317-VIII

1. Загальні положення

1.1. Ця Інструкція розроблена відповідно до Конституції України, законів України “Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки” від 9 квітня 2015 року № 317-VIII, “Про правовий статус та вшанування пам’яті борців за незалежність України у ХХ столітті” від 9 квітня 2015 року № 314-VIII, “Про увічнення перемоги над нацизмом у Другій світовій війні 1939-1945 років” від 9 квітня 2015 року № 315-VIII, “Про присвоєння юридичним особам та об’єктам права власності імен (псевдонімів) фізичних осіб, ювілейних та святкових дат, назв і дат історичних подій” від 24 травня 2012 року № 4865-VI, Указу Президента України від 30.10.2000 № 1173 “Про впорядкування присвоєння почесних найменувань військовим частинам, установам, вузлам зв’язку, органам та підрозділам”, розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.09.2015 № 998-р “Про заходи з увічнення пам’яті захисників України на період до 2020 року”.

1.2. Терміни у цій Інструкції вживаються у значеннях, визначених у законах України “Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки” від 9 квітня 2015 року № 317-VIII (далі – Закон), “Про правовий статус та вшанування пам’яті борців за незалежність України у ХХ столітті” від 9 квітня 2015 року № 314-VIII, “Про увічнення перемоги над нацизмом у Другій світовій війні 1939-1945 років” від 9 квітня 2015 року № 315-VIII, “Про присвоєння юридичним особам та об’єктам права власності імен (псевдонімів) фізичних осіб, ювілейних та святкових дат, назв і дат історичних подій” від 24 травня 2012 року.

1.3. Інструкція визначає основні засади діяльності посадових осіб військових частин, установ, вищих військових навчальних закладів (далі – військові частини), органів військового управління щодо забезпечення виконання вимог Закону у Збройних Силах України.

2. Основні передумови та актуальні проблеми організації виконання у Збройних Силах України Закону.

Проведення державної політики щодо засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборони пропаганди їхньої символіки включає в себе заборону пропаганди комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів і заборону використання та пропаганди їх символіки.

Комуністичний тоталітарний режим 1917-1991 років в Україні визнано злочинним і таким, що здійснював політику державного терору, яка характеризувалася численними порушеннями прав людини у формі індивідуальних та масових вбивств, страт, смертей, депортацій, катувань, використання примусової праці та інших форм масового фізичного терору, переслідувань з етнічних, національних, релігійних, політичних, класових, соціальних та інших мотивів, заподіянням моральних і фізичних страждань під час застосування психіатричних заходів у політичних цілях, порушенням свободи совісті, думки, вираження поглядів, свободи преси та відсутністю політичного плюралізму, та у зв'язку з цим засуджується як несумісний з основоположними правами і свободами людини і громадянина.

Націонал-соціалістичний (нацистський) тоталітарний режим визнано в Україні злочинним і таким, що здійснював політику державного терору, яка характеризувалася численними порушеннями прав людини у формі індивідуальних та масових вбивств, страт, смертей, катувань, використання примусової праці та інших форм масового фізичного терору, переслідувань з расових, етнічних мотивів, порушенням свободи совісті, думки, вираження поглядів, свободи преси та відсутністю політичного плюралізму, та у зв'язку з цим, спираючись на встановлені Нюрнберзьким міжнародним військовим трибуналом 1945-1946 років факти, засуджується як несумісний з основоположними правами і свободами людини і громадянина.

Особливу актуальність зазначена робота набуває в умовах продовження Російською Федерацією збройної агресії проти України. Провідною ідеєю пропагандистської кампанії країни-агресора є збереження у будь-який спосіб ідеологічної спадщини імперсько-комуністичного минулого, як дієвий засіб дезорієнтації та зупинення демократичних процесів в Україні.

Засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (тоталітарного) режимів в Україні є важливою складовою тих масштабних перетворень, наслідком яких має стати остаточний відхід українського суспільства від радянського, а також імперського минулого та їх переосмислення.

Щодо Збройних Сил України, то виконання зазначених заходів має на меті подальшу національну самоідентифікацію, необхідну для формування в особового складу стійких ідейних переконань, спрямованих на свідоме виконання поставлених перед ним завдань. Зазначене передбачає системне формування національних ідеологічних і світоглядних орієнтирів у військовослужбовців, які мають спиратися не на радянські або імперські, а на автентичні військові традиції Українського народу.

3. Порядок організації виконання Закону у Збройних Силах України

3.1. Командувачі видів, родів військ (сил) Збройних Сил України, керівники структурних підрозділів Генерального штабу Збройних Сил України, органів військового управління, командири військових частин відповідають за організацію виконання Закону в органах військового управління та військових частинах.

Безпосередніми організаторами заходів щодо виконання Закону у командуваннях видів, родів військ (сил), органах військового управління та військових частинах є структури морально-психологічного забезпечення.

У структурних підрозділах Генерального штабу Збройних Сил України та органах військового управління, де відсутні структури морально-психологічного забезпечення, рішенням керівника призначається структурний підрозділ (посадова особа), безпосередньо відповідальний за організацію виконання Закону.

З цією метою безпосередніми організаторами заходів щодо виконання Закону здійснюється:

аналіз стану наявної наочної агітації, пам'ятників, пам'ятних знаків, дощок та інших меморіальних об'єктів, музейних предметів, бібліотечного фонду на предмет відповідності вимогам Закону;

підготовка пропозицій командувачу, керівнику органу військового управління, командиру військової частини (далі – командиру військової частини) щодо виконання заходів з метою безумовного виконання Закону;

встановлення та підтримання взаємодії з органами державної влади, місцевого самоврядування та іншими структурами, які відповідають за реалізацію Закону в межах своїх повноважень;

моніторинг та контроль за виконанням визначених заходів;

планування та реалізація заходів щодо подальшого розвитку та удосконалення наочної агітації та меморіальних об'єктів, музейного і бібліотечного фондів у військовій частині, органі військового управління з метою організації виконання Закону, увічнення пам'яті мужності та героїзму борців за незалежність України ХХ століття, захисників незалежності й територіальної цілісності України, пропагування національних бойових традицій, сприяння подальшому зміцненню патріотичного духу особового складу.

3.2. Демонтаж пам'ятників, пам'ятних знаків, меморіальних дощок та інших об'єктів наочної агітації, які містять символіку комуністичного тоталітарного режиму організовується та проводиться відповідно до вимог законодавства України.

Підлягає демонтажу символіка, визначена у підпункті 4 пункту 1 статті 1 Закону. Українським інститутом національної пам'яті розроблений та опублікований на офіційному сайті список прізвищ осіб, які обіймали керівні посади в комуністичній партії, вищих органах влади та управліннях СРСР,

УРСР, інших союзних або автономних радянських республік, співробітників ЧК—ГПУ—НКВД—КГБ, а також діячів комуністичної партії, Жовтневого перевороту 1917 року та тих, хто встановлював радянську владу в Україні, переслідував учасників боротьби за незалежність України у ХХ столітті. У поданому списку коротко вказано злочини згаданих осіб. Зазначений список постійно оновлюється Українським інститутом національної пам'яті.

Безпосередніми організаторами заходів щодо виконання Закону здійснюється постійний моніторинг оновлення вищезазначеного списку та здійснюється вивчення інших архівних та історичних документів з метою недопущення залишення у військових частинах символіки, що визначена у підпункті 4 пункту 1 статті 1 Закону.

Крім того, у Збройних Силах України підлягають демонтажу меморіальні об'єкти, пов'язані з діячами та символами країн, які здійснювали політику знищення української мови та культури, вели бойові дії та організували і здійснювали репресії проти учасників національно-визвольного руху на всіх етапах українського державотворення.

У разі необхідності, коли меморіальні об'єкти, що перебувають на території органів військового управління, військових частин знаходяться на балансі місцевих органів державної влади, органів місцевого самоврядування або інших установ та організацій, командиром військової частини відпрацьовуються відповідні звернення з метою організації виконання Закону.

Проведення робіт щодо демонтажу пам'ятників, пам'ятних знаків, меморіальних дошок та інших об'єктів наочної агітації, які містять символіку комуністичного тоталітарного режиму, супроводжується заходами інформаційно-роз'яснювальної роботи з особовим складом, у тому числі із залученням наукових працівників, представників органів влади, громадських організацій.

Наповнення музейних експозицій та бібліотечних фондів у Збройних Силах України має відповідати вимогам Програми відновлення та впровадження національних бойових традицій у Збройних Силах України, затвердженої наказом Генерального штабу Збройних Сил України від 25.04.2018 № 166, сприяти популяризації української культури та історії.

3.3. Присвоєння почесних найменувань, імен (псевдонімів) фізичних осіб, ювілейних та святкових дат, назв і дат історичних подій військовим частинам та об'єктам права власності (далі – присвоєння почесних найменувань) є важливим засобом національно-патріотичного виховання особового складу.

Робота щодо присвоєння почесних найменувань проводиться відповідно до Закону України “Про присвоєння юридичним особам та об'єктам права власності імен (псевдонімів) фізичних осіб, ювілейних та святкових дат, назв і дат історичних подій” від 24 травня 2012 року № 4865-VI, Указу Президента України від 30.10.2000 № 1173 “Про впорядкування присвоєння почесних найменувань військовим частинам, установам, вузлам зв'язку, органам та підрозділам”.

Військовим частинам та об'єктам права власності присвоюються почесні найменування на честь національних героїв усіх етапів національного державотворення, учасників боротьби за незалежність України у XX столітті, а також осіб, які внесли значний особистий внесок у захист України та відзначились в ході відбиття збройної агресії Російської Федерації.

Присвоєння почесних найменувань має бути не спонтанним, а на основі детально опрацьованої та узгодженої інформаційно-роз'яснювальної роботи з усіма категоріями особового складу військової частини.

3.4. Організація та проведення заходів інформаційно-пропагандистського забезпечення, зокрема внутрішньо-комунікаційної роботи, національно-патріотичної підготовки, військово-патріотичної та культурологічної роботи, а також урочистих заходів у військових частинах та за їх межами з метою організації виконання Закону здійснюється з урахуванням таких вимог:

роз'яснення важливості відходу від ціннісних та ідеологічних орієнтирів імперського та радянського комуністичного минулого;

засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки;

забезпечення участі усіх категорій підпорядкованого особового складу у скорботних та меморіальних заходах, спрямованих на вшанування пам'яті жертв комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні;

вшанування мужності та героїзму захисників незалежності і територіальної цілісності України, військових традицій і звитяг Українського народу, сприяння подальшому зміцненню патріотичного духу особового складу;

недопущення застосування пам'ятних (ювілейних) дат, які пов'язані з історією Червоної і Радянської армії колишнього СРСР, для організації та проведення урочистих заходів, подання документів на заохочення особового складу;

недопущення використання в наочності історичних постатей імперського минулого, які проводили (сприяли) політику придушення українського державотворення та національно-визвольних змагань;

недопущення участі особового складу у заходах громадсько-політичного, релігійного, спортивного, культурно-видовищного характеру, зборах, мітингах, походах, демонстраціях, що проводяться з нагоди державних, професійних, релігійних свят, пам'ятних дат, а також за ініціативою органів місцевого самоврядування, територіальних громад, політичних партій, рухів, громадських об'єднань, релігійних конфесій (громад), окремих громадян, спортивних організацій, закладів культури тощо, під час яких передбачається використання символіки або пропаганда комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів. У разі виявлення фактів використання символіки або пропаганди комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів безпосередньо в ході проведення таких

заходів, командир підрозділу самостійно приймає рішення про негайне припинення участі у них виділеного особового складу та відбуття до пункту постійної дислокації.

4. Фінансове забезпечення заходів щодо виконання вимог Закону здійснюється в межах кошторисних призначень Міністерства оборони України.

Тимчасово виконуючий обов'язки начальника
Головного управління морально-психологічного забезпечення
Збройних Сил України
полковник

О.В.БОЙКО

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ШТАБ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

НАКАЗ

25.04.2018

м. КИЇВ

№ 166

Про затвердження Програми заходів щодо відновлення та впровадження національних бойових традицій у Збройних Силах України

Відповідно до Закону України “Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки” від 9 квітня 2015 року № 317-VIII, указів Президента України від 13 жовтня 2015 року № 580/2015 “Про стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016 – 2020 роки”, від 22 січня 2016 року № 17/2016 “Про заходи з відзначення 100-річчя подій Української революції 1917 – 1921 років” та Плану дій щодо впровадження оборонної реформи у 2016-2020 роках (ДОРОЖНЯ КАРТА ОБОРОННОЇ РЕФОРМИ), затвердженої Міністром оборони України 15 серпня 2016 року, з метою відновлення та впровадження національних бойових традицій у Збройних Силах України

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Програму заходів щодо відновлення та впровадження національних бойових традицій у Збройних Силах України, що додається.
2. Наказ розіслати згідно з розрахунком розсилки.

Начальник Генерального штабу Головнокомандувач
Збройних Сил України
генерал армії України

В.М. МУЖЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Генерального штабу
Збройних Сил України
від 25.04.2018 №166
(зі змінами)

ПРОГРАМА
заходів щодо відновлення та впровадження національних бойових традицій
у Збройних Силах України

1. Загальні положення

Процес реформування Збройних Сил України в умовах відбиття збройної російської агресії потребує визначення чітких національних ідеологічних та світоглядних орієнтирів, спрямованих на формування у військовослужбовців свідомого виконання завдань щодо захисту Української держави.

Актуальність цієї проблеми обумовлена повільним впровадженням у діяльність військ (сил) національних бойових традицій, які мають стати ідеологічним підґрунтям усієї системи підготовки та застосування Збройних Сил України. Причинами такого стану справ стали ряд об'єктивних і суб'єктивних моментів, які негативно вплинули на зазначений вище процес, а саме:

створення Збройних Сил України відбувалось на основі механічного прийняття до їх складу фрагментарних частин армії і флоту колишнього СРСР, які до 1991 року дислокувались (базувались) на території України. Як наслідок, нинішня українська армія отримала у спадок ідеологеми не існуючої держави (СРСР), правонаступником якої оголошено РФ, котра є країною-агресором по відношенню до України;

тривала невизначеність ідеологічних орієнтирів гуманітарної політики після проголошення незалежності України. Це призвело до уповільнення процесів формування національної ідентичності, появи стійких тенденцій до так званого містечкового патріотизму в регіонах тощо. Зазначене значно послабило морально-психологічну готовність українського суспільства та особового складу Збройних Сил України до адекватних дій, особливо на початковому етапі російської агресії, зокрема в Криму і на Донбасі;

цілеспрямоване культивування бойових традицій імперського і радянського періодів, а також сучасної російської армії на тлі відсутності адекватного українського теле-радіо продукту. Зазначене здійснювалось через необмежену присутність до 2014 року в інформаційному просторі України російського медіа-продукту, не вимушеним споживачем якого ставав, у тому числі, і особовий склад Збройних Сил України;

відсутність дорожньої карти відновлення та впровадження національних бойових традицій в систему діяльності Збройних Сил України.

Разом з тим, позитивні зміни, які останнім часом відбулись в державі і в Збройних Силах України, створили необхідні умови для активізації цієї роботи у військах (силах).

Йдеться, насамперед, про видання цільових нормативних актів щодо декомунізації усіх сфер суспільно-політичного життя країни, відновлення роботи Інституту національної пам'яті України, заборону трансляції теле-радіопрограм РФ, надання підтримки державним та громадським інституціям, які опікуються питаннями відновлення національно-історичної спадщини країни тощо.

Цьому також сприяє розгорнута у Збройних Силах України робота, спрямована на наповнення ідеологічної складової діяльності оборонного відомства національним змістом. З цієї метою в систему підготовки військ (сил) введено новий предмет навчання "національно-патріотична підготовка"; впорядковані процеси присвоєння нових почесних найменувань військовим частинам (закладам) та відходу від пам'ятних дат армії колишнього СРСР; закладені підвалини щодо впровадження нових елементів військової символіки на національних бойових традиціях тощо.

Водночас, ефективність зазначеної роботи є недостатньою через відсутність комплексного підходу до її практичної реалізації і потребує взаємоузгоджених за єдиним задумом і часом дій, які мають забезпечити безумовне виконання цього завдання в межах виконання Програми заходів щодо відновлення та впровадження національних бойових традицій у Збройних Силах України.

Головне призначення цієї Програми – сформувані єдині стандарти діяльності у сфері відновлення та впровадження національних бойових традицій та інструментів їх реалізації у Збройних Силах України.

Ключовими суб'єктами виконання цього завдання є офіцерський і сержантський склад, який повинен бути взірцем національної свідомості, активним провідником державної ідеології серед підпорядкованого особового складу.

2. Порядок реалізації Програми заходів щодо відновлення та впровадження національних бойових традицій у Збройних Силах України

Реалізація завдань відновлення та впровадження національних бойових традицій має здійснюватися в рамках нормативно-правових актів у сфері національно-патріотичного виховання, якими передбачається:

забезпечити демонтаж (ліквідацію) залишків комуністичного тоталітарного режиму, визначеного Законом України "Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарного режимів та заборону пропаганди їхньої символіки" на військових об'єктах. (відповідальні – командування видів Збройних Сил України, окремих родів військ (сил), керівники органів військового управління, що мають у підпорядкуванні військові частини, Головне квартирно-експлуатаційне

управління Збройних Сил України (за згодою), термін – до 15 червня 2018 року);

запровадити в бойовому бюлетені Головного управління морально-психологічного забезпечення Збройних Сил України “Народжені вільними” постійно діючу рубрику – “українська мілітарна історія” (відповідальне – Головне управління морально-психологічного забезпечення Збройних Сил України, термін – до 30 квітня 2018 року);

вивчити можливість впровадження нового елемента військової символіки (корогва, почесний стяг тощо), зокрема порядку та механізмів його нормативного закріплення (відповідальне – Головне управління супроводження матеріального забезпечення Збройних Сил України (за згодою), термін – до 30 квітня 2018 року);

у разі знаходження на військових об’єктах елементів символіки радянської епохи, які перебувають на балансі органів місцевої влади, спрямувати необхідні заявки у зацікавлені державні установи щодо їх демонтажу відповідно до законодавства України (відповідальні – командування видів Збройних Сил України, окремих родів військ (сил), керівники органів військового управління, що мають у підпорядкуванні військові частини, термін – до 14 травня 2018 року);

провести роботу щодо укладення Меморандуму про співробітництво між Генеральним штабом Збройних Сил України та громадською організацією “Центр мілітарної історії” (відповідальне – Головне управління морально-психологічного забезпечення Збройних Сил України, термін – до 30 квітня 2018 року);

вивчити досвід європейських країн, які здобули та захистили від збройної агресії свою незалежність у ХХ столітті, зокрема Фінляндії та Хорватії з питань відновлення та впровадження у збройних силах цих держав національно-історичних традицій. Отримані матеріали довести до зацікавлених органів військового управління, що відповідають за планування та проведення заходів, спрямованих на впровадження в систему діяльності Збройних Сил України національних бойових традицій (відповідальне – Воєнно-наукове управління Генерального штабу Збройних Сил України, термін – до 30 травня 2018 року);

відпрацювати проект наказу Генерального штабу Збройних Сил України “Про кімнати традицій у Збройних Силах України” (відповідальне – Головне управління морально-психологічного забезпечення Збройних Сил України, термін – до 20 серпня 2018 року);

розробити проект наказу Генерального штабу Збройних Сил України “Про затвердження Інструкції про організацію виконання у Збройних Силах України Закону України “Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки” від 9 квітня 2015 року № 317-VIII” (відповідальне – Головне управління морально-психологічного забезпечення Збройних Сил України, термін – до 30 червня 2018 року);

запровадити розробку та систематичне видання методичних матеріалів для проведення цільових інформувань у військах (силах), присвячених відзначенню основних пам'ятних дат з історії українського державотворення (відповідальне – Воєнно-наукове управління Генерального штабу Збройних Сил України, термін – до 11 червня 2018 року);

розробити та виготовити тематичні експозиційні виставки, які відображають історію розвитку українського війська та його основних компонентів. Їх демонстрацію приурочити до пам'ятних дат з історії українського державотворення та війська (відповідальні – Головне управління морально-психологічного забезпечення Збройних Сил України, термін – до 15 серпня 2018 року);

забезпечити необхідне інформаційне супроводження заходів щодо відновлення та впровадження національних бойових традицій у Збройних Силах України (відповідальні – Управління комунікацій та преси Міністерства оборони України (за згодою), Управління зв'язків з громадськістю Збройних Сил України, Головне управління морально-психологічного забезпечення Збройних Сил України, термін – протягом 2018-2019 років);

розробити тематику національно-патріотичної підготовки з урахуванням відзначення значимих пам'ятних дат з історії національного державотворення та українського війська (відповідальні – Головне морально-психологічного забезпечення Збройних Сил України, Воєнно-наукове управління Генерального штабу Збройних Сил України, термін – впродовж 2019 – 2021 років);

організувати роботу та контроль за приведенням музейних експозицій з історії виду, роду військ (сил), військових частин у відповідність із законодавством про декомунізацію з відображенням подій, пов'язаних з історією українського державотворення та війська, а також участю відповідного військового організму у відбитті російської збройної агресії (відповідальні – командування видів Збройних Сил України, окремих родів військ (сил), керівники органів військового управління, що мають у підпорядкуванні військові частини, термін – до 30 грудня 2018 року);

забезпечити участь підпорядкованих військ (сил) за територіальним принципом у проведенні спільних з органами державної влади пам'ятних заходів в межах відзначення 100-річчя подій Української революції 1917-1921 років” (відповідальні – командування видів Збройних Сил України, окремих родів військ (сил), керівники органів військового управління, що мають у підпорядкуванні військові частини, термін – до 15 грудня 2021 року);

організувати наукове супроводження реалізації практичних завдань, визначених Програмою заходів щодо відновлення та впровадження національних бойових традицій у Збройних Силах України (відповідальне – Воєнно-наукове управління Генерального штабу Збройних Сил України, термін – протягом 2018-2019 років);

залучити (за згодою) до виконання завдань Програми заходів щодо відновлення та впровадження національних бойових традицій у Збройних

Силах України Міністерство культури України, Міністерство освіти і науки України, Український інститут національної пам'яті, органи державної влади, громадські організації патріотичного спрямування (відповідальні – Головне управління морально-психологічного забезпечення Збройних Сил України, командування видів Збройних Сил України, окремих родів військ (сил), керівництво органів військового управління, що мають у підпорядкуванні військові частини, термін – протягом 2018-2019 років);

розробити військово-історичний календар на 2019 рік, в якому відобразити основні ювілейні події воєнної історії нашої країни, військово-професійні і пам'ятні дні, біографії видатних українських військових діячів (відповідальне – Воєнно-наукове управління Генерального штабу Збройних Сил України, термін – до 15 грудня 2018 року)

3. Очікувані результати

Результатом впровадження цієї Програми стане:

створення системи ідеологічного впливу на особовий склад Збройних Сил України, яка забезпечує глибоке усвідомлення кожним військовослужбовцем необхідності збереження та розвитку національних бойових традицій;

подолання негативних явищ у Збройних Силах України, пов'язаних із тривалою культивуацією ідеологічних цінностей, які уособлювали пострадянське минуле нашого народу;

підвищення іміджу та авторитету Збройних Сил України у суспільстві.

4. Обсяг фінансових, матеріально-технічних, трудових ресурсів та джерела фінансування

Видатки на виконання заходів Програми здійснюється за рахунок бюджетних асигнувань Міністерства оборони України за відповідною бюджетною програмою (підпрограмою).

Начальник Головного управління морально-психологічного забезпечення
Збройних Сил України
генерал-майор

О.Л.ГРУНТКОВСЬКИЙ